

Warmińsko-Mazurski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny

10-561 Olsztyn, ul. Żołnierska 16; tel. centrala 89 524 83 00; faks 89 679 16 99; wsse.olsztyn@pis.gov.pl; www.gov.pl/web/wsse-olsztyn

Olsztyn, dnia 22.11.2021 r.

ZNS.9022.3.85.2021.Z

**Państwowe Gospodarstwo Wodne
Wody Polskie
Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej
ul. Żelazna 59A
00-848 Warszawa**

OPINIA

Na podstawie art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2021 r., poz. 195), art. 46 ust. 1 pkt 2, art. 54 ust. 1, art. 58 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r., poz. 247 z późn. zm.), po przeanalizowaniu dokumentacji przedłożonej przy wniosku Pana Pawła Rusieckiego – Zastępcy Prezesa Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie z dnia 01.10.2021 r. znak: KZP.4000.65.2021.8 (przekazanym tutejszemu organowi przez Głównego Inspektora Sanitarnego pismem znak: HŚ.NS.530.21.2021 w dniu 25.10.2021 r.) oraz w porozumieniu z Podlaskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym (opinia nr 153/NZ/2021, znak: NZ.0523.66.2021 z dnia 08.11.2021 r.)

Warmińsko-Mazurski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny

pozytywnie opiniuje „Projekt drugiej aktualizacji planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Pregoly”.

UZASADNIENIE

W dniu 25.10.2021 r. do Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego wpłynął wniosek Pana Pawła Rusieckiego – Zastępcy Prezesa Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie – o zaopiniowanie „Projektu drugiej aktualizacji planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Pregoly”.

Przedmiotowy projekt kwalifikuje się do dokumentów wymienionych w art. 46 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r., poz. 247 z późn. zm.), wymagających przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko (art. 51 ust. 1). Zgodnie z art. 54 ust. 1, w związku z art. 58 ustawy, projekt dokumentu poddaje się, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, opiniowaniu przez państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego. W przedmiotowej sprawie właściwy miejscowo do wydania opinii jest Warmińsko-Mazurski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny. Na podstawie art. 53 ww. ustawy WMPWIS opinią z dnia 19.04.2021 r. ZNS.9022.3.15.2021.Z uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. Ponadto w związku z tym, że obszar objęty Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Pregoly położony jest częściowo na terenie województwa podlaskiego, na podstawie art. 58 ust. 2 ww. ustawy z dnia 3 października 2008 r., WMPWIS pismem znak: ZNS.9022.3.85.2021.Z z dnia 04.11.2021 r. zwrócił się do Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o zajęcie stanowiska w przedmiotowej sprawie, który przedstawił swoje stanowisko opinią nr 153/NZ/202, znak: NZ.0523.66.2021 z dnia 08.11.2021 r.

Celem „Projektu drugiej aktualizacji planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Pregoly” jest osiągnięcie dobrego stanu wód oraz stworzenie w ekosystemach wodnych i od wód zależnych warunków, które sprzyjają osiągnięciu celów środowiskowych wyznaczonych dla obszarów chronionych. Plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy mają na celu zaplanowanie działań, które po zrealizowaniu powinny przyczynić się do osiągnięcia celów środowiskowych jcw.

Głównym spodziewanym rezultatem wdrożenia działań IIaPGW będzie pozytywny wpływ na wody powierzchniowe oraz wody podziemne, jak również na stan siedlisk i poprawę warunków bytowania gatunków zwierząt i roślin wodnych oraz zależnych od wód. W załączonej prognozie oddziaływania na środowisko przedstawiono wnioski w zakresie prognozowanego oddziaływania oraz spodziewanych skutków realizacji działań ujętych w IIaPGW w odniesieniu do wszystkich analizowanych w Prognozie komponentów środowiska. Do kategorii działań, które mogą potencjalnie pozytywnie wpływać na komponent "Ludzie, w tym jakość życia i zdrowie" zakwalifikowano:

1. Edukacja i informacja.

Działania w ramach tego kierunku polegają na czynnościach edukacyjnych i doradczych dla rolników, promocji działań dotyczących ograniczenia zanieczyszczenia wód związkami azotu i fosforu, których źródłem jest działalność rolnicza, w tym w szczególności działań ograniczających migrację biogenów wraz ze spływem powierzchniowym. Dotyczą także promocji działań zmierzających do ograniczenia emisji amoniaku.

2. Poprawa warunków hydromorfologicznych rzek i potoków.

Działania w ramach tego kierunku polegają na poprawie stanu elementów hydromorfologicznych w zakresie spełnienia celów środowiskowych. Wdrożenie działania i jego skutki będą polegały na ogólnej poprawie stanu siedlisk i elementów biologicznych, jednocześnie zwiększy to walory rekreacyjne terenów poddanych działaniom restytucyjnym. Renaturyzacja rzek będzie prowadzona poprzez likwidację części wałów. Wymienione działanie przyczyni się do ograniczenia wrażliwości obszarów zagrożonych powodzią, a tym samym pozytywnie wpłyna na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców.

3. Ograniczenie zanieczyszczeń rozproszonych z rolnictwa.

Działanie polega na kontroli wdrożenia przez rolników programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych, spełniania obowiązku posiadania planu nawożenia azotem, stosowania nawozów zgodnie z planem nawożenia azotem. Oddziaływania pozytywne tego działania będą polegać na: wzroście atrakcyjności rekreacyjnej dla mieszkańców i turystów, podniesieniu świadomości lokalnych społeczności w zakresie wagi problemów związanych z gospodarowaniem, poprawie właściwości gleb i poprawie ilości i jakości otrzymywanych plonów.

4. Kształtowanie stref buforowych.

Działania polegają na tworzeniu strefy buforowej dla ograniczenia spływu biogenów i zawiesin ze zlewni, ma to szczególnie istotne znaczenie w zlewniach intensywnie użytkowanych rolniczo. Działania obejmują ograniczenie zamulania i redukcję dopływu biogenów oraz utworzenie płatów nieużytkowanej roślinności jako ostoji różnorodności biologicznej. W przypadku właścicieli gruntów przybrzeżnych działania realizowane będą w formie zaleceń przekazywanych w ramach akcji edukacyjnych. Działania obejmują także zachęcanie właścicieli gruntów rolnych sąsiadujących z jeziorami do utrzymywania i tworzenia stref buforowych. Działania będą pozytywnie wpływały na ograniczenie zakwitów sinicowatych, a co za tym idzie ograniczenie ryzyka dla zdrowia osób korzystających z wód.

5. Indywidualne programy poprawy stanu jcwp.

Działania w ramach tego kierunku polegają na kontynuacji realizowanych programów rekultywacji jezior. Wykonanie badań i opracowanie programu rekultywacji oraz przeprowadzenie procesu rekultywacji przyczyni się do poprawy jakości wód w zbiornikach oraz umożliwi wykorzystanie ich jako miejsc atrakcyjnych pod względem rekreacji i turystyki, co będzie miało pozytywny wpływ na komfort życia.

Ponadto w odniesieniu do jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych i jeziornych na obszarze dorzecza Pregoty w wyniku przeprowadzonej oceny stwierdzono, że niejednoznaczny wpływ na ludzi, jakość życia i zdrowie mają działania z kategorii:

1. Poprawa warunków dla obszarów chronionych.

Kategoria ta obejmuje działania wynikające z planów ochrony/planów zadań ochronnych ustanowionych dla obszarów przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie. Obejmują one realizację działań zidentyfikowanych w ustanowionych planach ochrony/planach zadań ochronnych, mających na celu osiągnięcie celów wodno-środowiskowych obszarów chronionych. Działanie poprawi stan i jakość wód, jednocześnie zwiększając atrakcyjność obszaru dla mieszkańców oraz turystów. Oddziaływania negatywne będą polegały na: kosztach podejmowanych działań związanych z czynną ochroną przyrody, ograniczeniu dostępności obszarów chronionych, ograniczeniu lokalizacji infrastruktury, w tym turystycznej i mieszkaniowej oraz elementów małej architektury (pomosty), ograniczeniu dostępności akwenów dla wędkarzy, ograniczeniu dozwolonych metod połowu oraz kosztach związanych

z tymi działaniami. Oddziaływania pozytywne będą polegały na: ochronie zasobów wód przeznaczonych do celów rekreacyjnych i spożywczych, zachowaniu dobrego stanu obszarów cennych przyrodniczo, co jest jednym z elementów determinujących jakość życia ludzi.

2. Zapewnienie ciągłości biologicznej rzek i potoków.

Kategoria ta obejmuje wyłącznie działanie polegające na przebudowie budowli piętrzących w zakresie zapewniającym ciągłość biologiczną i spełnienia celów środowiskowych. Wpływ bezpośredni, negatywny działania będzie polegał na: spowodowaniu obniżenia wysokości piętrzenia, co może prowadzić do mniejszej ilości retencjonowanej wody, zmniejszeniu ilości produkowanej energii elektrycznej w przypadku małych elektrowni wodnych, obniżeniu rzędnej zwierciadła wody na górnym stanowisku. Wdrożenie działania może również skutkować poprawą warunków migracji ryb, a w dalszej perspektywie może zwiększyć ich liczebność i pozytywnie wpłynąć na sektor turystyki oraz rybołówstwa (rekreacja, wędkarstwo).

3. Gospodarka ściekowa.

W ramach tej kategorii na obszarze dorzecza Pregoty planuje się realizację następujących grup działań: gospodarka ściekowa w aglomeracjach oraz gospodarka ściekowa w obszarach nieurbanizowanych. Działania z grupy „Gospodarka ściekowa w aglomeracjach” obejmują wyłącznie działania techniczne pochodzące z Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Działania dotyczą rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków w celu poprawy jakości odprowadzanych ścieków, przebudowy systemu kanalizacji sanitarnej, budowę i modernizację sieci kanalizacyjnej, budowę i modernizację sieci sanitarnej i wodociągowej. Działania z grupy „Gospodarka ściekowa na terenach nieurbanizowanych” obejmują działania techniczne dotyczące uporządkowania i poprawy infrastruktury związanej z gospodarką ściekową na obszarze gminy poza aglomeracjami, w tym budowę i modernizację sieci kanalizacyjnej, budowę i modernizację oczyszczalni ścieków oraz wsparcie finansowe budowy indywidualnych systemów oczyszczania ścieków oraz remontu i budowy bezodpływowych zbiorników na ścieki. Oddziaływania pozytywne polegać będą na: poprawie komfortu życia ludzi, ograniczeniu rozprzestrzeniania czynników chorobotwórczych, ochronie zasobów wody przeznaczonej do spożycia, w tym wód podziemnych, zmniejszeniu uciążliwości zapachowych, zmniejszeniu poziomu niektórych substancji w powietrzu oraz wykorzystaniu osadów ściekowych na cele rolnicze. Niekorzystne oddziaływania będą pojawiały się zarówno w fazie budowy, jak i w fazie funkcjonowania. W fazie budowy potencjalne oddziaływania niekorzystne (lokalne, krótkoterminowe i chwilowe - ustąpią po zakończeniu budowy) obejmują: zakłócenia akustyczne i hałas, narażanie na zwiększony poziom niektórych substancji w powietrzu oraz zmniejszenie przestrzeni użytkowych dla ludzi. W fazie funkcjonowania potencjalne oddziaływania niekorzystne (trwałe, ale o lokalnej skali zajęcia terenu) obejmują:

- uciążliwości zapachowe - odory; prace modernizacyjne przyczyniają się również do złagodzenia negatywnych skutków wynikających z funkcjonowania oczyszczalni ścieków – długoterminowy wpływ może być zauważalny poprzez zmniejszenie uciążliwości zapachowych oraz stężenia niektórych substancji w powietrzu;
- zakłócenia akustyczne i hałas o lokalnym zasięgu oddziaływania.

Ponadto w Prognozie oddziaływania na środowisko zawarto m.in. następujące wskazania mające na celu przeciwdziałanie potencjalnym negatywnym oddziaływaniom, wynikającym z ustaleń „Projektu drugiej aktualizacji planu gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Pregoty”, na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego, w tym ludzi:

- należy wdrażać rozwiązania mające na celu uniknięcie ryzyka wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko;
- należy prowadzić działania ukierunkowane na minimalizację skali i łagodzenie skutków negatywnych oddziaływań;
- zaplanowane działania powinny charakteryzować się trwałością, efektywnością i skutecznie spełniać swoje funkcje w dłuższym horyzoncie czasowym;
- działania zapobiegawcze lub/ oraz tam, gdzie określonych oddziaływań nie da się wyeliminować, minimalizujące negatywne oddziaływania powinny być określane już na etapie planowania/projektowania zamierzeń inwestycyjnych oraz wdrażane zarówno w fazie budowy, jak i ich docelowej eksploatacji;
- każdorazowo, przy indywidualnym wyborze środków łagodzących, należy dążyć do stosowania działań o najwyższym priorytecie w hierarchii, tj. eliminujących oddziaływania „u źródła”;
- środki ochrony, w tym działania zapobiegawcze i środki łagodzące, powinny stanowić integralną część projektu budowlanego;

- zaleca się także upowszechnienie wśród inwestorów i wykonawców przedsięwzięć idei tzw. Planu działań środowiskowych (z ang. Environmental Action Plan) - jest to sprawdzona na całym świecie metoda racjonalnej implementacji wyników oceny oddziaływania na środowisko do planu realizacji eksploatacji przedsięwzięcia;
- w związku ze specyfiką elementów przyrody, cechującą się stosunkową dużą dynamiką i zmiennością w czasie i przestrzeni, zwłaszcza w przypadku fauny, wskazane jest każdorazowo wykonanie odpowiednio rozpoznania aktualnego stanu środowiska lub wykonanie całorocznej inwentaryzacji przyrodniczej;
- na etapie projektowania inwestycji należy uwzględniać najnowsze, dostępne rozwiązania technologiczne (BAT, BREF) rekomendowane przez Komisję Europejską;
- na etapie budowy oczyszczalni ścieków należy wprowadzić działania minimalizujące, tj.: należy ograniczyć do minimum strefy bezpośredniej ingerencji w grunty, a po zakończeniu tego etapu należy przeprowadzić rekultywację miejsc zdegradowanych;
- należy w sposób prawidłowy prowadzić gospodarkę odpadami i ściekami na etapie budowy obiektu;
- należy stosować urządzenia przyjazne środowisku akustycznemu lub też stosować dźwiękoizolacyjne osłony;
- do minimum należy ograniczyć wycinkę drzew i krzewów, a roślinność w sąsiedztwie miejsc realizacji prac należy zabezpieczyć przed zniszczeniem;
- w trakcie realizacji oraz po zakończeniu prac należy prowadzić monitoring mający na celu identyfikację gatunków inwazyjnych, a w przypadku ich stwierdzenia należy podjąć działania mające na celu ich usunięcie;
- w czasie prac rekultywacyjnych, zwłaszcza w obrębie obszarów chronionych, należy wprowadzać wyłącznie rośliny rodzime, właściwe siedliskowo;
- na etapie eksploatacji należy przewidzieć monitoring, a także sprawdzać stan techniczny urządzeń;
- w procesie inwestycyjnym istotna jest również konieczność przewidzenia dodatkowych środków niezbędnych dla sfinansowania urządzeń i rozwiązań łagodzących niemożliwe lub trudne do uniknięcia negatywne skutki w środowisku;
- prace powinny być prowadzone zgodnie ze sztuką budowlaną, przy użyciu sprawnego sprzętu oraz przy zachowaniu zaleceń, które zostały określone na etapie przygotowywania do realizacji.

Po przeanalizowaniu przedłożonej dokumentacji oraz uwzględniając stanowisko zawarte w opinii Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, WMPWIS stwierdza, że ustalenia „Projektu drugiej aktualizacji planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Pregoly” nie budzą zastrzeżeń natury sanitarno-higienicznej, pod warunkiem, że zostaną one zrealizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami z zakresu ochrony środowiska oraz ww. rozwiązaniami mającymi na celu przeciwdziałanie potencjalnym negatywnym oddziaływaniom na środowisko, w tym zdrowie ludzi.

W związku z powyższym orzeczono jak w sentencji.

Otrzymują:

1. Adresat

Do wiadomości:

1. Podlaski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny
ul. Legionowa 8
15-099 Białystok
2. Aa

Zastępca
Warmińsko-Mazurskiego
Państwowego Wojewódzkiego
Inspektora Sanitarnego

mgr Agnieszka Wabik